

ปรากฏการณ์

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ถาม-ตอบ ปัญหาธรรม วันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๕๒

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองแกว อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

เมื่อวานคนเขามากันเยอะ บอกว่าเขาจุดจิตทั้งนั้น แล้วพอม่าฟังเทศน์เรานะ ฟังจิตเรา ใ้ช้จิตจุดโยนทั้งหมดเลย สะเทือน สะเทือนพอสมควร สะเทือนมาก เขาบอกเขาจุดจิตกันมาเก่า แล้วพอได้ฟังจิตเราใจ แล้วก็มา เมื่อวานมาเป็น ๑๐ เลย แล้ว ๒ ชุด แต่มีชุดหนึ่ง มันมีผู้หญิงผู้ชาย เขาภาวนาคด้วย เขามาเถียงอยู่ มันแบบมาลองของเราด้วยนะ แต่ยังติดจิตอยู่ละ เดี่ยวจะพูดให้ฟัง ยังเถียงอยู่ เห็นสภาพแบบนี้แล้วสะเทือน สะเทือนพอสมควร ถ้าไม่สะเทือนเขาไม่ออกตัวขนาดนี้ ไปออกตัวเห็นใหม่ แบบเอาคนอื่นประกันๆ

แล้วเมื่อวานเขาก็มา เรบอกว่า ทำไม่ไม่เอาตัวเองประกัน ธรรมะต้องเอาตัวเองประกัน เอาคนอื่นประกันไม่ได้ ต้องเอาตัวเองเป็นประกัน ถ้ายังเอาคนอื่นประกันอยู่ แสดงว่าไม่แน่ใจในตัวเอง ไม่แน่ใจมาก เพราะยังเราที่มเข้าไปมันจะเขวหมดเลย ห้วนไหวหมด เขาบอกว่า เขาภาวนาอย่างเรานี้แหละ แต่เพราะว่าสิ่งทั่วไปไปใหม่ แล้วคนมันเห็นง่ายมันก็อยากจะไปทางนั้น นี้พอไปมันมีผู้ชายมาด้วย ผู้ชายมา ๒ คน ผู้ชายมาก็บอกว่าไปกับเขาเยอะแหละ แล้วเราก็อธิบายให้ฟังไป

เขาบอกว่าเขารู้วาระจิตต่างๆ บอกมันเป็นไปได้หรือ เราอธิบายเรื่องจิต บอกความร้อน เราจับความร้อน คือความร้อนใจใหม่ ความร้อนมันคลายตัวอยู่แล้ว นี่เหมือนกันบอกคนนี่คิด คนนี่คิด มันก็คิดอยู่แล้วโดยธรรมชาติของมัน มันธรรมชาติของจิตมันคิดอยู่แล้ว ไม่มีใครไม่คิดหรือ เพราะธรรมชาติของมันเป็นสภาวะแบบนั้น แต่ถ้ามันเป็นความจริงนะ เราคิดเรื่องอะไร เขาก็ต้องบอกว่าเราคิดเรื่องอะไรสิ เราคิดเรื่องอะไร เราคิดอย่างไรเห็นใหม่

อย่างเช่นหลวงปู่มั่น เวลาท่านรู้ของท่าน คิดอย่างนี้มันไม่ถูก คุณิ เวลาท่านจะเทศน์เห็นใหม่ ท่านบอกเลยช่วยจับขโมยให้ผมที ให้หลวงปู่ชอบกับหลวงปู่ฝันนะช่วยจับขโมยให้ที เพราะท่านเทศน์อยู่ จับขโมยเห็นใหม่ ความคิดเป็นขโมย เพราะครูบาอาจารย์เทศน์อย่างนี้ คิดออกนอกกลุ่มออกทางไป ท่านก็พยายามคบให้เข้าทาง เห็นใหม่ ก็บอกช่วยจับขโมยให้ที จับขโมย แต่นี่มันไม่ได้จับขโมยนี้ แต่นี่มันบอกว่าความร้อน จิตเป็นความร้อนเพราะพลังงานเฉยๆ มันก็เป็นสภาวะแบบนั้น มันเป็นไปไม่ได้หรอก เราบอกว่าผิด

เราบอกเลยผิด แล้วเวลาพอผิดปุ๊บนี่อย่างที่ว่าเห็นใหม่ เขาบอกเลยจะเชื่ออะไรกับไอ้พระสมมุติองค์นั้น ทำไมไม่เชื่อพระพุทธเจ้า นั่นนะเป็นธรรมะพระพุทธเจ้า เป็นธรรมะพระพุทธเจ้า แต่ไอ้พระองค์นั้นไม่รู้ เวลาบอกว่าอย่าไปเชื่อพระองค์นี้นะ แต่เขาลืมไป เวลาเขาไปอ้างพระองค์อื่น เขาก็พระองค์นั้นเหมือนกัน เวลาบอกพระองค์นั้นบอกอย่าไปเชื่อมัน แต่เวลาอ้างพระองค์อื่นมาประกันเขา แล้วพระองค์อื่นเป็นพระองค์นั้นหรือเปล่า ก็พระสมมุติเหมือนกัน

เวลาบอกองค์นี้เป็นพระสมมุตินะ แต่องค์นี้ก็กลับอ้างไว้ เอามาการ์ันตีเห็นใหม่ เราบอกว่าคนมันสับสน จนมันไม่มีทางออก ไม่มีทางออก เวลาผู้ที่ติเตียนเราก็บอกว่าพระสมมุติ แล้วก็ไปเอาพระอีกองค์หนึ่งมาชมเรา เอ้า ไม่สมมุติหรือ มันก็เท่ากัน มันก็มีค่าเท่ากันใช่ไหม พระองค์นี้บอกพระสมมุติ ติเตียนเรา แล้วก็ไปเอาพระสมมุติอีกองค์หนึ่งมาการ์ันตีเรา ก็พระสมมุติด้วยกัน แล้วมันจะมีค่าอะไรขึ้นมา ก็มันไม่มีค่าเหมือนกัน แต่ตัวเองไม่ได้คิดตรงนั้น ถ้าคิดถึงแล้วนะ ธรรมะพระพุทธเจ้าถูกต้อง เวลาพูดถึงธรรมะพระพุทธเจ้า แต่ความจริงในใจมันเป็นสันตสิทธินะ เป็นปัจเจกตั้งอันนี้มันต้องมีจริง สิ่งที่มีจริง

ถ้าสิ่งไม่มีจริงมันไขว้เขว พอไขว้เขวขึ้นมา เพราะสิ่งที่พูดออกมามันเป็นไปไม่ได้ เช่น ถ้าเราเป็นนักปฏิบัติด้วยกันเห็นใหม่ เรามาที่นี่ เราดื่มน้ำด้วยกัน น้ำในวัดมันมีอยู่เท่าไรใช่ไหม อย่างเช่นในคุณเตอร์ ในแท็งก์ เราใช้ร่วมกันเห็นใหม่ เวลากลางวัน น้ำนี้มันมีความร้อน ตอนเช้าน้ำมันจะมีความเย็นเห็นใหม่ เพราะมันได้อากาศตอนกลางคืนเห็นใหม่ เราใช้ด้วยกันเราจะรู้ แต่เวลาเราเอาเคลื่อนไหวไปไหนมาเห็นใหม่ เราแบ่งมาคือเราใส่ภาชนะมา มันจะมีอุณหภูมิแตกต่าง

นี่เหมือนกัน จิตเวลาปฏิบัติไป บอกว่าคำพูดมันอยู่ที่ระดับใด ระดับว่าน้ำเป็น กลางวันหรือน้ำเป็นกลางคืน คำพูดมันจะผิดกันอย่างนี้ได้ ถ้าน้ำกลางคืนอุณหภูมิมันเย็น น้ำนี้มีความเย็น อุณหภูมิกลางวันมันตากแดด น้ำมันจะร้อน เห็นไหมในการปฏิบัติ ในการปฏิบัติเริ่มต้นจากพื้นฐานมา คำพูดที่มันเปลี่ยน มันแตกต่างกันตรงนี้ได้ เพราะ อุณหภูมิระหว่างกลางคืน กับกลางวันมันแตกต่างกัน จิตของเรานี้เป็นสมาธิ ไม่เป็นสมาธิ เป็นปัญญา ไม่เป็นปัญญา มันแตกต่างกันอย่างนี้ แตกต่างกันได้ มันแตกต่างกันอย่างนี้ แตกต่างได้ใช่ไหม แต่ถ้าบอกว่าพูดถึงไม่ได้ พูดอย่างนี้เลย ไปพูดแบบว่าเขียนคำว่าน้ำ เห็นไหม เป็นตัวอักษร น.หนู ไม่โท น้ำ พอน้ำขึ้นมากับน้ำจริงๆ มันต่างกัน นี่ก็ เหมือนกันคำว่าธรรมะพระพุทธเจ้าละเอียด ๆ มันไม่ละเอียดหรอก

นี่อีกชุดหนึ่งมานี่น่าสนใจ เขามาด้วยกันนั่นแหละ ก็บอกว่าเวลาปฏิบัติมา หลวง พ่อบอกว่าจิตดับไม่ถูก เขาว่าเราเลย ว่าเราพูดเทศน์ไปไม่ถูก แต่เขาไปพิจารณาของเขา เขาบอกว่า เวลาความคิดมันเกิดขึ้น ความคิดเป็นปรากฏการณ์ เขาบอกความคิดเป็น ปรากฏการณ์ พอปรากฏการณ์เราตั้งสติ ปรากฏการณ์มันจะหายไปเอง ความคิดเป็น ปรากฏการณ์เห็นไหม เขาบอกความคิดเราเป็นปฏิภิกิริยา เป็นปรากฏการณ์ของธรรมชาติ ความคิดเรา เวลามันเกิดขึ้นมาสติก็ทันใจ แล้วปรากฏการณ์นี้มันก็หายไป มันก็จางไปมัน ก็เท่านั้น เขาว่ามันก็เท่านั้น แล้วหลวงพ่อบอกจิตดับ จิตดับอย่างไร

เราบอกโยมพูดถูก โยมพูดถูก แต่โยมยังปฏิบัติยังไม่ได้ถึงจุดนั้น โยมถึงพูดอย่าง นี้ไง โยมต้องปฏิบัติไปอีก อย่างเช่นความคิดเป็นปรากฏการณ์นี้ถูกต้อง เพราะความคิด มันเกิดดับ ความคิดมันไม่ใช่จิต ความคิดมันเกิดจากจิตนะ ปรากฏการณ์มันเกิดขึ้นมา ความคิดเราเกิดขึ้นมาใช่ไหม เราจะมีสติทันหรือไม่ทันก็แล้วแต่ ความคิดมันจะจางไป หรือปรากฏการณ์มันก็จะหายไป ถ้าปรากฏการณ์ไม่หายไปนะ พวกเรานี่ทุกข์ตายเลย เวลาคิดเรื่องอะไรที่มันเข้าใจนะ มันจะอยู่กับเราไปตลอดชีวิตเลย อะไรที่มันเจ็บช้ำน้ำใจ แล้วทำไมมันหายไปละเห็นไหม ปรากฏการณ์นี้ ปรากฏการณ์มันจางไป แต่ถ้า ปรากฏการณ์ไม่จางไปนะ อยู่กันไม่ได้หรอก ตาย ตายน่าดูเลย มันเจ็บช้ำน้ำใจตาย แต่มัน ก็เจ็บช้ำน้ำใจตอนที่มันยังสดๆ ใหม่ๆ พอมันจางไปมันก็ข้ามไป น้อยไป

แต่ถ้าเราคิดซ้ำขึ้นมา มันก็เจ็บช้ำน้ำใจอีก นี่เป็นปรากฏการณ์ แต่ถ้าสติเราตามไป เราตามความคิดนี้ไป เราตามความคิดไป เราตามความคิดไปด้วยปัญญาของเรา ความคิด

นี่ เราเห็นโทษของมัน พอเห็นโทษของมันมันจะปล่อย คำว่าปล่อย เราถึงบอกว่าให้ตามไปอีก ให้ตามไปอีก ไซ้ ตอนนี้เป็นปรากฏการณ์ เราก็เปรียบเทียบเลยเห็นไหม ผู้ที่เป็นปัญญาชน เราเป็นปัญญาชน เราเป็นคนที่มปัญญา พวกเรา จริงๆ เรามีปัญญานี้เป็นสิ่งที่ดีนะ เป็นสิ่งที่เราเอามาเพื่อประโยชน์ในการดำรงชีวิตของเรา เราเข้าใจเรื่องวิทยาศาสตร์ ทั้งหมดเราจะไม่ตื่นตกใจ เราจะเป็นคนมั่นคงเพราะเราเข้าใจ เราเข้าใจเรื่องปรากฏการณ์ทั้งหมด เราก็จะไม่ตื่น คนไม่ตื่นมันคนเข้าใจหมด มันคิดตรงนี้ มันดี

แต่ถ้าเราบริฟมัน มันก็คิดอีกแหละ มันไปคิดตรงที่เราไปยึดมันไป เพราะเราไปศึกษาธรรมของพระพุทธเจ้าไซ้ไหม พอศึกษาพระพุทธเจ้า สรรพสิ่งเป็นธรรมชาติ เห็นปรากฏการณ์แล้วเป็นความจริง แล้วก็อย่างนี้ก็คือปรากฏการณ์ดี ฝนตกแดดออก มีงได้ อะไร ที่เราพูดอยู่ทุกวันที่ตรงนี้ไง ตรงนี้ฝนตกแดดออกนี้ ฤดูกาลมันเป็นธรรมชาติ แล้วเราได้อะไร นี่ธรรมชาติภายนอกใจ นี่ธรรมชาติภายในหัวใจของเรา ธรรมชาติในหัวใจ ปรากฏการณ์ความคิดมันมีไซ้ไหม มันก็เหมือนกับฟ้าผ่า ฟ้าแลบ ฟ้าร้อง เอ็งเห็นไหม ฝนตกนี้ฟ้าแลบแป๊บๆ ฟ้าผ่าเปรี้ยงๆ แล้วเราได้อะไร เราก็ยืนดูอยู่ ตกใจไป โอ๊ย ฟ้าผ่าที่ตกใจที

นี่ก็เหมือนกัน ความคิดมันเกิดดับทีหนึ่งเห็นไหม เราก็สะท้อนที แล้วปรากฏการณ์มันหายไปเราได้อะไร เพราะฟ้าร้องเป็นฟ้าร้องไซ้ไหม ตัวเราเป็นตัวเราไซ้ไหม จิตเป็นจิต ความคิดเป็นความคิด ปรากฏการณ์นี้มันเป็นฟ้าแลบ ฟ้าร้อง มันเป็นปฏิกิริยาของพลังงานในใจ พลังงานในหัวใจ มันมีปฏิกิริยาของมัน ธรรมชาติสัตยชาติญาณ เรานั่นย้ำประจำเลย นี่สัตยชาติญาณ ความเป็นไปธรรมชาติของมันเป็นอย่างนี้ แล้วมันมีของมันอยู่อย่างนี้ แล้วเราก็ไปดูไปทำความเข้าใจมัน แล้วเข้าใจมันเราได้อะไร นี่ไงก็มันเป็นปรากฏการณ์

แล้วหลวงพ่อบอกจิตดับมันจะดับได้อย่างไร เราจะบอกว่า เขายังไม่เป็นสมาธิไป แต่ถ้าเขาเป็นสมาธินะ เขาจะเห็นเลยว่าเรา เรา ฟ้าแลบ ฟ้าร้องนี้เป็นปรากฏการณ์ธรรมชาติ แต่เราเป็นคนยื่นดูเราเข้าใจปรากฏการณ์ธรรมชาติเห็นไหม เราเข้าใจในปรากฏการณ์ธรรมชาติ เราไม่ตื่นตื่น คนโบราณฟ้าแลบฟ้าร้อง โอ้ เจงกิสข่าน ถ้าฟ้าแลบฟ้าร้อง เขาเช็ด เอาลูกน้องมาฆ่าเลย หาว่าไปซักเสื้อซักผ้าในน้ำ เขาเชื่อของเขาว่าถ้าไปซักผ้าในน้ำนะ ซักผ้าสกปรกนี่เขาจะซักน้ำ เจงกิสข่านเขามีกฎระเบียบของชนเผ่าของเขา

เป็นความเชื่อเริ่มต้นตอนหลังเขาแก้ไข ถ้าใครเอาเสื้อผ้าสกปรกไปซักในแหล่งน้ำ เทวดาแบบธรรมชาติจะไม่พอใจ จะเกิดฟ้าแลบ ฟ้าร้อง ถ้าฟ้าแลบ ฟ้าร้องเขาถือว่าเป็นเสนียดจัญไรของชุมชนของเขา ถ้าจับได้ว่าใครเอาเสื้อผ้าไปซัก สั่งตัดหัวเลย นี่ด้วยความเชื่อของเขาไป

นี่ปรากฏการณ์ฟ้าแลบ ฟ้าร้อง เราจะตื่นตื่นไปกับเขามากเลย แต่พอเรามาเข้าใจเรื่องกฎธรรมชาติเห็นใหม่ โดยธรรมชาติของมันเป็นเรื่องธรรมดา ปรากฏการณ์ของใจ ปรากฏการณ์ของใจ ความคิดมันปรากฏการณ์ของใจ แล้วมันเห็นการเกิดดับนะ มันก็เป็นปรากฏการณ์ เราก็บอกว่าเป็นธรรมชาติก็จบไป แล้วมีงี้ได้อะไร เราบอกว่าเอ็งต้องทำต่อไป เอ็งใช้สติปัญญาตามความคิดไป ปรากฏการณ์ที่มันเกิดดับในธรรมชาตินะ ปรากฏการณ์ฟ้าแลบ ฟ้าร้องในธรรมชาติ มันเป็นเรื่องของอากาศนะ มันเป็นเรื่องของความชื้น เป็นเรื่องของประจุไฟฟ้า เป็นเรื่องของธรรมชาตินะ

แต่ถ้าปรากฏการณ์ของใจละ มันเกิดมาจากไหน ความคิดมันเกิดมาจากไหน ความคิดมันเกิดมาจากไหน ปรากฏการณ์ธรรมชาติ ประจุไฟฟ้าต่างๆ ความชื้นต่างๆ บนอากาศ ธรรมชาติของมัน มันเคลื่อนไหว มันสั่นดาบกัน มันถึงเกิดปรากฏการณ์ไฟฟ้า สถิตของมัน แล้วปรากฏการณ์ของความคิด ความคิดเห็นใหม่ คูสิ นิ่งเป็นหลายๆ ๑๐ คน ความคิดแต่ละความคิด จักรวาลของแต่ละจักรวาล ความคิดของแต่ละดวงจิตมันไม่เหมือนกัน แล้วความคิดที่มันเกิดมันเกิดมาจากจิตดวงนั้นปรากฏการณ์ของจิต มันสำคัญ มันมหัศจรรย์กว่าปรากฏการณ์ของธรรมชาติอีก ปรากฏการณ์ของความคิดนี้ เขาบอกว่าธรรมชาติของมัน มันเป็นปรากฏการณ์ธรรมชาติ

หลวงพ่อกับจิตมันจะดับได้อย่างไร ผมดูแล้ว มันเป็นปรากฏการณ์ธรรมชาติ มันก็หายไปเฉยๆ เราบอก เออ เราชมเขานะ เราชมเขาว่าที่เขาเริ่มได้ธรรม เขาเริ่มได้ธรรม เขาเริ่มได้สัมผัสแล้ว อย่างพวกเราความคิดยังไม่รู้จักความคิดเลย ทุกข์เกือบตาย น้ำตาไหลพรากเลย ไม่รู้ความคิดอยู่ไหนแต่เจ็บนิบหายไปเลย ความคิดอยู่ไหนไม่รู้แต่เจ็บนำดู น้ำตาไหลพรากๆ เลย แต่เขาเห็นปรากฏการณ์ของเขาแล้ว พอเห็นปรากฏการณ์ของมันแล้วแล้วเขาบอกมันไม่มีอะไร มันหายไป โดยถ้าคนปฏิบัติใหม่ๆ ไม่เข้าใจนะ ก็คิดว่าธรรมะเป็นอย่างนี้ ธรรมะเป็นอย่างนี้ก็ว่างไป ก็ปล่อยไป นี่ไม่ใช่

เพราะเมื่อวานเราพูดกับเขา พอเขามารับเยอะไซ้ใหม่ เราบอกว่าแนวทางปฏิบัติทั้งหมดจะเป็นวิธีการแนวทางใดก็แล้วแต่ ผลของมันเป็นสมณะทั้งหมด ผลของมันคือสมาธิทั้งหมดไง แต่ แต่มีมิจาสมาธิกับสัมมาสมาธิ มิจาสมาธิกับสัมมาสมาธิ ผลของมันคือการปล่อยวางหมด ผลของมันคือความว่างหมด แต่ความว่างแบบสัมมาสมาธิ แล้วเขาพูดถึงฉานด้วย เมื่อวานเราใส่ละเลย เขาบอกว่ามันจะเป็นฉาน ๒ บอกรั้วฉานอย่ามาพูดกันนะ ฉานอย่ามาพูดกัน เพราะคำว่าฉานกับสมาธิ เขาเอามาบวกกัน แล้วก็มาเหยียบย่ำพระป่าอยู่ ว่าพระป่า ฉาน ๒ ฉาน ๓ ไม่ใช่

พระป่าเอาสัมมาสมาธิ กำหนดพุทโธๆ ปัญญาอบรมสมาธิ เอาสมาธิไม่ใช่เอาฉาน ไม่ใช่เอาฉาน ฉะนั้นพอถ้ามันเป็นสัมมาสมาธิ มันจะเป็นสัมมาสมาธิ คำว่าสัมมาสมาธิ มันปรากฏการณ์ของจิตที่เราเป็นกันอยู่นี้ มันเป็นธรรมชาติของมัน ความคิดมันเกิดจากจิต ความคิดมันเกิดจากจิต ถ้าไม่มีจิตไม่มีความคิด มันถึงสำคัญตรงนี้ไง

สำคัญที่เห็นแบบว่า แกนของโลก จักรวาล จิต เป็นผลของวิญญูะ มันหมุนไปในวิญญูะมันเกิดในภพในชาติต่างๆ พอในภพในชาติต่างๆมันก็เหมือนกับฝุ่นเศษฝุ่น มันเป็นส่วนหนึ่งของโลก ความคิดเห็นใหม่ ความคิด ตัวจิตเห็นใหม่ ตัวจิตตัวภพนี้ ตัวจิตตัวภพมันเป็นฐาน มันเป็นฐานมันถึงปรากฏการณ์ความคิดที่ว่า ธรรมชาติที่เป็นปรากฏการณ์ ถ้าไม่มีตัวพลังงานตัวนี้ ปรากฏการณ์มันเกิดได้อย่างไร ปรากฏการณ์ความคิดมันเกิดได้อย่างไร ความคิดมันเกิดมาจากไหน ความคิดมันเกิดมาจากไหน นั่งกันอยู่นี้ความคิดแตกต่างกันในแต่ละความคิด

แต่ธรรมชาติของพระพุทธเจ้า มันทวนกระแสเข้ามา ทวนกระแสตรงไหน ตรงจิตนี้ไง ตรงจิตผู้เริ่มต้นนี้ไง ผู้ที่เริ่มต้นจะประพฤติปฏิบัติ เริ่มต้นที่ตัวจิต พอตัวจิตมันตั้งสติปั๊บบ ตั้งสติมันตามไปเพราะมันเห็นไง มันเห็นปรากฏการณ์ คำว่าเห็นปรากฏการณ์นี้ เขาเห็นความคิดเขาแล้วนะ แต่มันเพิ่งเริ่มต้น มันเพิ่งเริ่มต้น พอเพิ่งเริ่มต้นปั๊บบพอเราเห็นปรากฏการณ์แล้ว มันก็ที่ว่าปรากฏการณ์ธรรมชาติก็ไม่มียอะไรเลย ก็เลยแบบว่าขี้ล่อยน้ำใจ ก็เลยปล่อย ปล่อยไปตามปกติธรรมดาไป ไม่ได้ ไม่ใช่ นี่เพียงแต่คำว่าเริ่มต้นเริ่มต้นคือเพียงแต่ที่เราตั้งสติเฉยๆ เราก็เห็นอย่างนี้ไซ้ใหม่ แล้วตั้งสติตามไป ตั้งสติตามไป มันจะเห็นปรากฏการณ์นี้บ่อยครั้งเข้า

เหมือนทางวิทยาศาสตร์ ทางวิทยาศาสตร์เขาจะต้องทดลองใช่ไหม วิทยาศาสตร์เขาต้องทดลองว่า เราจะออกจากแรงโน้มถ่วง เราจะไปดาวอังคาร มันจะออกไปอย่างไร นี่ก็เหมือนกันถ้าเราตามไป เราตามความคิดไป มันก็เป็นอารมณ์หนึ่ง ความรู้สึกหนึ่ง ก็เป็นการทดสอบ เราจะทดสอบความคิดหนึ่งมันก็ดับ พอดับ พอสติมันทันเรื่อยๆ สติมันทันเรื่อยๆ มันเกิดที่ไหน มันดับที่ไหน แล้วมันเหลืออะไร นี่สมาธิเกิดตรงนี้ มันเหลืออะไร แต่ตอนนี้เขาเห็นปรากฏการณ์มัน มันมีปรากฏการณ์เกิดขึ้น ปรากฏการณ์มันไป แล้วมันก็จบไป แล้วมันมีอะไรต่อไป มันมีอะไรต่อไป มันไม่มีอะไรต่อไป

แต่ถ้าสติตามไป สติตามไป ตามความคิดไปใช่ไหม ปรากฏการณ์เกิดอีก แล้วดับอีก เกิดอีกดับอีก เกิดอีกดับอีก ทีนี้การเกิดอีกและดับอีก มันเกิดที่ไหน แล้วมันดับแล้วมันเหลืออะไร สิ่งที่เหลือคือตัวจิตใจ แล้วมันเร็วมากเดี๋ยวก็คิดอีก ดับอีก คิดอีกเห็นไหม ปัญญาอบรมสมาธิ แล้วบอกโยมทำไป โยมต้องทำไปอีก แล้วที่บอกว่ามันไม่เป็นอย่างที่เรารู้ ให้โยมทำไปก่อน พอเขาเริ่มทำเห็นไหม พอเริ่มทำ พอเขาเริ่มทำไปเขาเห็นแล้ว เขาเห็นปรากฏการณ์แล้ว แต่เขาคิดว่าแค่นี้เองไง โอ๊ยตาย นี่มันยังไม่ทำอะไรเลยนะ ยังไม่ได้เริ่มต้นอะไรเลย ต้องไล่ตามไป เมื่อก่อนเราทำเลยนะ บอกโยมกลับไปทำ เรานั่งอยู่ที่นี่ โยมกลับไปทำมา ไล่ตามความคิดนี้เข้าไปอีก ความคิดที่มันเป็นปรากฏการณ์

ถ้ามีสตินะ พอปรากฏการณ์มันเกิดขึ้น ปรากฏการณ์มันผ่านไป ธรรมชาติมันผ่านไป แล้วมันจะเห็นเราขึ้นอยู่ แต่ที่มันไม่มีเราขึ้นอยู่ไง อย่างเช่น ฝนตก ฟาร็อง ใครเป็นคนขึ้นคูนัน เราใช่ไหม เราเป็นคนขึ้นคูนัน ถ้ามีสติปัฏฐานนี้มันจะมีตัวจิตใจ ตัวจิตใจเป็นผู้รู้การเกิดดับ ตัวจิตใจนี้คือสัมมาสมาธิ ตามเข้าไปเรื่อยๆ ตามเข้าไปเรื่อยๆ จะเห็น ตามเข้าไปจนตัวเองรู้ แล้วพอเห็นแล้วเขาก็ถามต่อ แล้วที่หลวงพ่อบอกว่าอาการของจิต จิตอาการของจิต มันเป็นอย่างไร จิต จิตอาการของจิต

เวลาพูดนี่นะเราต้องพูดอย่างนี้ก่อน ครูจะเข้าใจ เราจะสอนอนุบาลใช่ไหม ต้องให้อนุบาลเข้าใจถึงตัวอักษรก่อนใช่ไหม แล้วเราค่อยๆ มาสอนประถมใช่ไหม มาสอนต่อไป ทีนี้มาพูดว่า แค่นี้ทำสัมมาสมาธิคือทำปัญญาอบรมสมาธิ แล้วกับจิตเห็นอาการของจิต มันเป็นคนละส่วนกันไง มันเป็นคนละอนุบาล ขึ้นประถม ขึ้นมัธยม มันเป็นคนละชั้นกัน แต่เวลาคนฟังปัฏ มันจะเอาตั้งแต่อนุบาล กับอนุบาลมาเรียนพร้อมกันไง

อ้าว หลวงพ่อพูดมาสิต้องให้เข้าใจสิ อ้าว กูจะสอนมึงได้อย่างไร พื้นฐานมึงไม่มี เวลาฟังธรรมะกัน พวกนี้คิดกันอย่างนั้นไง เพราะคำพูดที่เดียวเห็นใหม่ ก็เหมือนกัน ก ไก่ ก็คือ ก ไก่ไข่ ก ไก่นั่นอนุบาล แต่ ก ไก่อุดมศึกษานั้นเขา ก ไก่เขาผสมเป็นค่านอนแล้ว มันคนละเรื่องกัน ฉะนั้นคำว่าจิตเห็นอาการของจิต มันมีอีกขั้นตอนหนึ่ง แต่คำว่า ปัญญาอบรมสมาธิเป็นขั้นพื้นฐาน อีกขั้นตอนหนึ่ง

การปฏิบัติมันมีขั้นตอนนะ มันมีพื้นฐานของจิต มันจะพัฒนาเป็นขั้นๆ ขึ้นมา เห็นใหม่ แล้วเรบอกวามรรคหยาบฆ่ามรรคละเอียด เวลามรรคหยาบเห็นใหม่ มรรคหยาบก็บอก เราเขียน ก ไก่เป็นแล้ว อนุบาล กูเขียน ก ไก่ กูเก่งที่สุดในโลกเลย กูเขียน ก ไก่ กูเก่งที่สุดในโลกเลยนะ กูแค่นี้ละ มรรคหยาบ เราเขียน ก ไก่ได้ เราขึ้นอนุบาลเราทำได้ มรรคหยาบ พอเราคิดมันว่าเรารู้เราเป็น มรรคละเอียดไม่เกิด เราจะเดินต่อไปไม่ได้ เพราะเราไม่ทิ้ง

เราเขียน ก ไก่ได้ อู๋เขียนได้ แล้วก็เป็นการชำนาญแล้วเขียนได้แล้ว ปัญญาจะความเข้าใจแล้ว มันไม่ต้องเอามาเขียนเป็นตัว ก ไก่หรอก มันอยู่ในสัญชาตญาณของเรา เราเขียนเมื่อไรก็เป็น ก ไก่เมื่อนั้นใช่ไหม พอเขียนเมื่อไหร่ก็ พอเรารู้เรื่องอนุบาลแล้ว มันก็รู้อยู่เต็มอกแล้ว แล้วมันก็ต่อไปสิ ต่อไปสิ สิ่งนี้มันเป็นพื้นฐานแล้วไง ตัวอักษรทุกอย่างเรารู้หมดแล้ว เราจะผสมคำอย่างไร เราทำต่อไปได้แล้ว นี่มรรคจะเกิดไปเรื่อย เกิดไปเรื่อย ฉะนั้นสิ่งใดรู้ทั้งดีและชั่ว ต้องทิ้งให้หมด วางให้หมด แล้วเดินต่อไป เดินต่อไป เดินต่อไป

เวลาพูดบ๊อบเขายังติดของเขาอยู่ เขาบอกรู้ต้องเป็น ฌาน ๒ ฌาน ๓ บอกไม่ใช่ฌาน ถ้าเอาคำว่าฌานนะ เอาคำว่าฌานมันจะมรรคหยาบมรรคละเอียด ฌาน ๑ ฌาน ๒ พอบอก ฌาน ๒ บ๊อบ เราก็บอกรศึกษาใช่ไหม วิตก วิจาร ปีติ สุข เอกัคคตารมณ์ แค่นี้เป็นอารมณ์ของฌาน เราก็จะพยายามสร้างอารมณ์มันก็เหมือนกับน้ำเลย น้ำผสมสิ่งใดให้เป็นน้ำไอนั้น ไอนี้เหมือนกันต้องผสมให้ได้อย่างนั้นหรือ แล้วเราจะทำอย่างนั้นตลอดไปไหม นี่เหมือนกัน ใจไม่เป็นอย่างนั้นหรือ ใจมันไม่เป็นอย่างนั้น เรบอกวามเรื่องของคำว่าฌานนะวางไว้ เพราะคำว่าฌาน มันเป็นความสับสน เป็นความสับสนของเขา

แล้วเวลาคำว่าฉาน ถ้าคนเป็นอย่างหลงตา เวลาใครพูดเรื่องนี้ท่านจะพูดเลย ไอ้ฉาน ไอ้เชน อย่ามาพูดกับเรานะ ไอ้ฉาน ไอ้เชน เพราะคำว่าฉานสมบัติต่างๆ มันเป็นจิตใต้สำนึกของมนุษย์ทุกคนที่อยากได้ เพราะคำว่าได้ฉานสมบัติ แล้วมันจะมีหุทิพย์ ตาทิพย์ มันอยาก ทุกคนอยากจะเป็นผู้วิเศษ ทุกคนอยากมีความรู้พิเศษ โดยสัญชาตญาณของจิต ทุกคนอยากรู้อะไรพิเศษกว่าคนอื่น ถ้าทุกคนอยากรู้อะไรพิเศษกว่าคนอื่น ตัวนี้เป็นตัวกระตุ้น ฉะนั้นคำว่าฉานๆ นี้มันจะไปกระตุ้นกิเลสของทุกๆ คน

ฉะนั้นการปฏิบัติแล้วมันเริ่มต้น ต้องปิดกั้นกิเลสของตัวเองก่อน ว่าอย่าให้แลบออกมา อย่าให้กิเลสมันออกหน้า ฉะนั้นการปฏิบัติของเรา คำว่าฉานคำว่าอะไรต่างๆ ไม่ต้องการ ไม่ต้องใช้มัน แต่เราต้องการความสงบของใจ ความสงบของใจ เราทำความสงบของใจเข้ามา แล้วพอมันได้ขึ้นมาแล้วนะ ไอ้เรื่องฉานสมบัตินี้ เราจะบอกว่า สิ่งที่เป็นอำนาจวาสนาบารมีของคนทุกๆ คน มันอยู่ในใจ

เมล็ดพันธุ์พืช เมล็ดพันธุ์มันเก็บไว้ เก็บไว้ทุกๆ อย่างเวลามันโตขึ้นมา มันจะออกมา ต้นไม้ทุกอย่างมันจะออกจากเมล็ดพันธุ์ ความดีความชั่ว อำนาจวาสนาบารมีของเรานะ อยู่ในภวสวะ อยู่ในภพ อยู่ในจิตติจิต อยู่ในปฏิสนธิจิต อยู่ในนี้หมดเลย แล้วเวลาปฏิบัติขึ้นไปแล้ว ถ้าถึงที่สุดแล้วมันจะเบ่งบานออกมา เมล็ดพันธุ์ลงดินแล้วมันจะออกเป็นต้นขึ้นมา

ถ้าเราทำความดีขึ้นมาแล้วนะ ไอ้ตัวในหัวใจนี้มันจะออกมา ออกมาเด็ดขาด แต่ตอนนี้มันยังไม่ถึงเวลาเห็นไหม เหมือนคนโง่เลย เอาเมล็ดพันธุ์มาก็เอามิดผ่าเลยต้นไม้อยู่ไหนวะ ไม่เจอหรอก มึงผ่าเมล็ดพันธุ์เท่าไรมันก็ไม่มีความดี ต้นไม้ไม่มีความดี จิตยังไม่เป็นเลยนะ อยากเป็นผู้วิเศษไป อยากรู้อะไรเห็นใจ มันไม่ได้ทำอะไรหรอก ฉะนั้นเราไม่ต้อง.. ครูบาอาจารย์ถ้าท่านเป็นนะ ท่านจะบอกเลยมันเป็นเอง ต้นไม้มันจะลงไปที่ดินแล้วนะ รดน้ำพรวนดินเดี๋ยวมันจะงอกขึ้นมา มันจะโตขึ้นมา มันจะรดน้ำพรวนดินนะ มันจะโตผลมันออกที่ปลายนั้น ผลไม้ไปออกที่ปลายนะ แต่เรารดน้ำที่โคนต้นนะ รักษาจิตนะ เดี่ยวมันพัฒนาขึ้นมาจะ มึงจะเห็นของมันเลย

นี่คนไม่ปฏิบัติไม่เข้าใจตรงนี้ ไม่เข้าใจตรงนี้ แล้วจะปฏิบัติเห็นไหม เวลาพูดว่าละเอียดยๆ นะ พุทธธรรมะพระพุทธเจ้า ต้องเป็นอย่างนี้ คือว่าพูดอะไรก็นี้เป็นมะม่วงงี้ นี่

น้อยหน้าใจ แต่เมล็ดมันอยู่ไหน แล้วมันจะลงโคนดินอย่างไร แล้วมันจะงอกอย่างไร นี่มันต่างกันตรงนี้ ที่บอกว่าละเอียดยคนละ ละเอียดคสิ ก็เขาไปสวนจตุจักรไป ไปที่ร้านผลไม้ในคูตี เอ็งจะซื้อเอาสิ อะไรก็ได้ นี่ผลไม้ทุกชนิดเลย แต่มันมาจากไหน

คำว่ามาจากไหน มันเหมือนกับการปฏิบัติ ที่หลวงตาพูด เวลาพูดเวลาใครเทศน์เห็นไหม ถ้าเทศน์เป็นปริยัตินี้ มันก็เหมือนไปที่ตลาดไทไป เช็กละเลย ผักไอนี้ไอนั้น นี่ๆ ผลไม้ไอนั้น ไอ้ฮู พระองค์นี้เก่งมาก นี้อภิธรรมไป อภิธรรมนะบอกเลยนะ ผลไม้ชนิดนี้ควรทำอาหารอย่างนี้ ผลไม้ชนิดนี้มีรสชาติอย่างนั้น ผลไม้ชนิดนั้น แล้วปลูกอย่างไรล่ะ ปลูกอย่างไร ปลูกอย่างไร รดน้ำพรวนดิน ดูแลรักษาอย่างไร มันถึงออกมาเป็นผลไม้ชนิดนี้ นี่ภาคปฏิบัติอยู่ตรงนี้

ฉะนั้นบอกเวลาคนที่ไม่เป็น เวลาพลาดๆ ตรงนี้ไป พลาดตรงที่ไม่รู้ว่าเวลาปลูกมันไม่เป็น เห็นแต่ผลมันอยู่ที่ตลาดไทไป ไอ้ ละเอียดลิกซิ่ง ลิกซิ่งสิ เพราะอะไร เพราะเราก็กินใช่ไหม มะม่วงก็รู้จักมะม่วง แต่ก็ไม่เคยปลูกมะม่วง พอมะม่วงมา ใช่ มะม่วงอร่อยด้วย หวานด้วยนะ เอาทุเรียนมา ไอ้ ทุเรียนยิ่งดีใหญ่เลย ทุเรียนยิ่งนำกินใหญ่เลย ไอ้ อาจารย์นี่ละเอียดมากเลย อ้าว เขาไปซื้อมาจากตลาดไท เขาไม่ได้ปลูกมะม่วง ไอ้พวกเราต้องปลูก ต้องพรวนดิน ไอ้ นี่พอพรวนดินปั๊บ อัดคกิลมถานุโยค ทำตัวให้ลำบากเปล่าไปซื้อตลาดคิดว่า ไปซื้อตลาดนี้มันเป็นเรื่องของโลกนะ

แต่เราต้องทำของเรา เพราะคนที่ประพฤติปฏิบัติกันนะ แม้แต่พระพุทธเจ้าบอกไว้เห็นไหม ครูบาอาจารย์ท่านจะเน้นตรงนี้มากเลย บอกว่าเห็นไหมพระพุทธเจ้าเป็นผู้ชี้ทางพระพุทธเจ้าเป็นคนบอกทาง พวกเราต่างหากเป็นผู้ชวนชวน เราต้องชวนชวนดำเนินกัน นี่พอเราชวนชวนดำเนินกัน เหมือนนะ เหมือนตักอาหารใส่ปาก ใครกินได้มากนะ มันก็อิมท้องคนๆ นั้นนะ เหมือนกัน การนั่งสมาธิภาวนา มันเหมือนตักอาหารใส่ปากของใครของมัน เราต้องพยายามตักใส่ปากใส่ท้องเรา เรามีความเพียรของเราเป็นของเราอาหารของคนอื่น มันอยู่ในกระเพาะของคนอื่น มันไม่ได้อยู่ในกระเพาะของเรา

ฉะนั้นมันอยู่ที่ความเพียรของเราเท่านั้น ไอ้ อย่างอื่นมันเป็นเรื่องของคนอื่นเขาเราต้องทำของเรา ถ้าเป็นความจริง เวลาเขาปฏิบัติมา เขาได้ผลมาเลย แล้วแหม ออากกล้าหาญมากนะ หลวงพ่อณะผิด หลวงพ่อว่ามันดับได้อย่างไร เราฟังแล้ว ไอ้โฮ กูเจอ

ของจริงแล้วโว้ย คิดในใจนะ กูเจของจริงแล้วโว้ย เราบอก เออ เอ้า โยมนะถูก โยมนะถูก แล้วเราก็อธิบาย พอเราอธิบายปั๊บก็หัวเราะเลยนะ พออธิบายจบหัวเราะแหยะๆๆ เออ ต้องไปทำอีกไง

เหมือนเราสามล้อถูกหวยไง พอเจออะไรเข้านะ มันก็ว่าสุดยอด ๆ เพราะไม่มีครูมีอาจารย์นะ เราไปได้อะไรมาปั๊บนะ เราจะตื่นตื่นไปกับเรา แต่ถ้ามีครูบาอาจารย์นะ ไข่เราได้จริงๆ นะ สามล้อเหมือนกัน ถูกหวยจริงๆ ถูกหวยแล้วนะ เอ็งต้องรักษาหวยไว้ดีๆ นะ แล้วเดี๋ยวเอ็งจะได้เงินมากขึ้นเรื่อยๆ ไง จากสามล้อนี้เดี๋ยวมันจะเป็นเศรษฐี ถ้าสามล้อถูกหวยใช้มันไม่เป็นนะ มันเสื่อมหมดนะ เพราะเราไม่รู้เรื่องอะไรของมัน แต่เวลาปฏิบัติเป็นอย่างนี้ ในวงปฏิบัติเป็นอย่างนี้

โธ่ หลวงปู่เจี๊ยะท่านพูดเองว่าหลวงตาท่านบอก หลวงตาท่านพูดมากระชับกับหลวงปู่เจี๊ยะ บอกว่า “ท่านเจี๊ยะ ๆ หลวงปู่บัว ท่านเป็นนักพิจารณาภายใน นักกายวิภาค” หลวงปู่เจี๊ยะเล่าประจำ นักกายวิภาค ทำไมหลวงปู่เจี๊ยะกับหลวงตาท่านรู้ละ ทำไมท่านพูดถึงหลวงปู่บัวละ ขณะที่หลวงปู่บัวท่านกำลังกายวิภาค ท่านกำลังพิจารณาภายในอยู่ เพราะอะไรรู้ไหม เพราะว่าผู้ปฏิบัติถึงที่สุดแล้ว มันมีขั้นตอนของมัน แต่นั่นคนปฏิบัติตรงนี้ปั๊บ มันอยู่ตรงนี้ จะบอกกันได้เลย

อย่างเราเห็นเด็ก หนูเรียนอะไร อนุบาล หนูเรียนอะไร ประถม หนูเรียน แล้วเราเป็นคนสอนทำไมมันจะไม่รู้ ในวิชาการของอนุบาลมันคืออะไร ในตำราของประถมมันคืออะไร ในตำราอุดมศึกษามันคืออะไร แล้วถ้ามันเรียนมานะ มันต้องผ่านตำรานี้มา นี่มานี้มา ถ้ามันไม่ผ่านตำรานี้มา นี่มา มันก็เรียนอนุบาลอยู่นั่นแหละ มันก็เข้าอนุบาลอยู่นั่นแล้วเราเป็นครูจะรู้เลยนะ ถ้ามันพูดถึง หนูเขียน ก ใ้ได้ ตบมือใหญ่เลย อนุบาล ๆ หนูเขียน ก ใ้ได้ คูสิ ตบมือกันใหญ่เลย โอ้ย ตบมือใหญ่เลย ครูรู้ นะ ครูรู้ เออ นี่เรียนอยู่แค่นี้ ใ้เรียนแค่นี้ ใ้เรียนแค่นี้

ในภาคปฏิบัติ ในภาคปฏิบัติตรงนี้สำคัญมาก สำคัญมากเพราะอะไร เพราะถ้าไม่ผ่าน เวลาพูดถึงตลาดไท ไร เวลาพูดๆ ตลาดไทนะ ผลไม้ทุกชนิด แต่ไม่รู้ถึงผลไม้แต่ละชนิดปลูกอย่างไร น้อยหน้า ชมพูที่เขากออกมาเขาต้องห่ออย่างไร ถ้าไม่ห่อแมลงเต่าทองมันจะไข่ มันจะเสียหายอย่างไร กว่าเราจะได้กิน เขาห่อเขาถนอมมานะ เขาเอา

หนังสือพิมพ์ห่อไว้เลย กลัวแมลงวันมันจะไปไข่ ถึงเวลาเขาต้องเก็บมาขายให้เรา เราไปเห็นแต่ชมพู่วิวสวยๆ ไซ้ใหม่ ไม่รู้ว่ามันมาอย่างไร แต่ถ้าเราเป็นครู นักเรียนกับครูนี้จะรู้เลยมันมาอย่างไร มาอย่างไร มันต้องมีที่มา

เราถึงพูดไป บอกเราไม่เชื่อตั้งแต่ที่เขาบอกสติไม่ต้องฝึก อยากรู้ก็ไม่ใช่ เพราะนี่คือพื้นฐาน สติสำคัญมาก หลวงตาขึ้นทุกคำเลย สติก่อน สติก่อน สติก่อน สติเป็นที่ต้องการในทุกสถาน เป็นที่ต้องการทุกเมื่อ แม้แต่ปุณฺณ โทษณะ แม้แต่สัตว์ สัตว์สติมันดีนะ มันกักกัน อย่างสุนัขมันกักกัน ใครสติใครขึ้นเชิงดีกว่า มันชนะทุกตัว สติทุกๆ คนทุกๆ สัญชาติ ต้องการทุกเมื่อ สติไม่ต้องฝึกมันจะเกิดเอง โอ้อ้อ ไม่เชื่อตั้งแต่ที่แรก เพราะนี่คือหัวใจเลย

ก็เหมือนกับการศึกษานี้ ไม่ต้องมีตำราเลย เรามานั่งท่องปากเปล่ากัน เด็กคนนั้นมันจะเป็นอย่างไร มันก็ได้ก็ได้แค่นั้นนะ แต่ทางวิชาการเขาต้องมีเครื่องมือ เขาต้องมีทุกอย่างเพื่อดำเนินของเขา นี่การปฏิบัตินะ ความเห็นของเขา แล้วนี่พออย่างนี้ไป คำว่า สะเทือน สะเทือนมาก เมื่อวานมันสะเทือนมาก เขาบอกว่าไปที่ไหนเพราะซิดีของมันจะแจกเยอะมาก เขาได้มาเป็นตั้งๆ เลย โอ้ เขาฟังติดใจกันมากเลย เขาพูดเองนะ แต่มาฟังซิดีหลวงพ่อเข้าใจแล้ว ทั้งหมดเลย ทั้งหมดเลย โอ้ เราฟังแล้วโอ้ สะเทือน สะเทือนเยอะมาก

๑. สะเทือนกรณีนี้หนึ่ง ๒. สะเทือนเพราะว่าถ้าปกติเรานี้แหละ ถ้าเรานี้ไม่ห้วนไหวสิ่งใดๆ นะ เราจะนั่งสบายใจเลย แต่ตอนนี้พูดที่ไหนก็คนนั้นประกันเรา คนนี้ประกันเรา สะเทือน คนนั้นรับประกันเรา คนนี้รับประกันเรา คนนั้นมาหุนเราเห็นใหม่

ถ้า..คนอย่างเรา คนอย่างไอ้เจ๊กหงบ ใครต้องมารับประกัน มีแต่คนดำ ภูมีแต่คนดำ ภูไม่มีใครมาประกันกูเลยนะ ภูพูดคำไหนมีแต่คนต่อต้าน มีแต่คนดิฉินนินทาทั้งนั้นเลย ไม่มีใครเคยประกันกูเลยนะ เออ แล้วต้องให้ใครไปประกัน แต่เพราะข่าวมันมาเรื่อยๆ นะ คนนั้นรับประกันว่าดี คนนี้ก็รับประกันว่าดี สะเทือน

วงนอก คือโยมที่มาหาเขาบอก แต่งใน ตัวเขาเองพูด คำพูดนี้มันฟ้อง คำพูดที่เขาพูดฟ้องมาหมดเลยนะ เรรวนมาก เรรวนมาก ถ้าไม่เรรวนนะ อย่างพวกเรานี้ไม่ทำอะไร ผิดพลาดเลยนี้ เราไปนั่งที่ไหน ยืนที่ไหน เราจะมั่นใจขนาดไหน แต่ถ้าเราไม่แน่ใจเรานะ

ยื่นที่ไหน โอ้อ้อ สั้นพับๆๆๆ เลย ผู้ต้องหา มันเรรวนไป โธ่ ของอย่างนี้มันวัดจากใจได้ นะ แต่จริงๆ แล้วไม่ค่อยพูด เราไม่อยากพูดเพราะอะไรรู้ใหม่ เพราะเราสะท้อนใจ เรา สะท้อนใจในธรรมวินัยของพระพุทธเจ้า

ธรรมวินัยพระพุทธเจ้าบอกว่า ในอาบัติของพระ ของสงฆ์ ในวงของสงฆ์ วงจำกัดของสงฆ์ ไม่ให้เอาออกมาบอกพวกฆราวาสเขา เพราะมันจะทำให้ศาสนานี้มัน คลอนแคลน เรายังเป็นคนมีสติสัมปชัญญะพร้อม เพราะธรรมพระพุทธเจ้าสอนไว้ว่า อาบัตินัก เรื่องในสังคมาของสงฆ์ ห้ามเอามาพูดให้กับคฤหัสถ์เขาฟัง เพราะทางคฤหัสถ์ เขาจะไม่มั่นใจในศาสนา เวลาเราเทศน์สอนกัน เราพูดให้คฤหัสถ์ เขามั่นใจในศาสนาใช่ ไหม เราปลุกศรัทธาเขาใช่ไหม เราต้องให้เขาศรัทธาเชื่อมั่นในศาสนาใช่ไหม แต่เราเอา เรื่องนี้มาพูด ให้พวกเขาคลอนแคลนในศาสนา อย่างนี้มันสะท้อนใจใหม่ นี่ธรรมะ พระพุทธเจ้าสอนไว้แบบนี้เลยนะ

เวลาเราพูด เราสะท้อนใจเรามากนะ สะท้อนใจมาก แต่ที่พูดออกมา เพราะเห็นว่า มันทำให้มีความเสียหายเหมือนกัน ถ้าไม่พูดออกมา มันก็ไปในทางที่แบบว่า ไปทำ ลงทุนลงแรงทุกอย่างเลย แล้วสูญเปล่า มันก็ทำให้เราสะท้อนใจอีก ถ้าเราเชื่อมั่น แล้วเรา ทำตามที่เราเชื่อของเราไป ทั้งชีวิตทำไปจนเต็มชีวิตเลย ทำจนตายไปแล้วนะ ตายไปแล้ว เพิ่งมารู้ว่ากูไม่ได้อะไรมาเลยละ อันนี้มันก็สะท้อนใจเรา เราอยู่ระหว่างตรงนี้ไง อยู่ ระหว่างเขาควาย เขาควายว่าเรื่องของพุทธศาสนา เรื่องของพระไม่ควรเอามาพูดกับ คฤหัสถ์ แต่ในเมื่อพระที่มันไม่เป็นพระ พระที่เอาสิ่งที่ไม่เป็นคุณธรรม ออกมาพูดให้ โยมฟัง ออกมาพูดสั่งสอน ให้ทำกันประพฤติกฎปฏิบัติกัน โดยที่ไม่มีผลตอบแทน

แต่ไม่มีผลตอบแทน มันถ้าพูดถึงครูบาอาจารย์ท่านคุณนะ มันก็เป็นกรรมของ สัตว์ เพราะสัตว์เขาเชื่อกัน มันก็ต้องปล่อยให้เขาได้ทดสอบ แล้วถ้าเขาไม่ได้ผลแล้ว มัน ก็เรื่องของเขา นั่นมันเรื่องของเขา ก็เขาตายไปแล้วมันก็เรื่องของเขาใจ แต่เพราะเรารู้ เราว่าเรารู้ เรายืนยันประกันว่าเรารู้ ว่าผิด แล้วเราก็อุตส่าห์เอาตัวเรานี้ออกมาแลก แลกทุกๆ อย่างเลยนะ ทั้งๆ ที่อยู่เฉยๆ ก็พอใจ อยู่เฉยๆ ก็สบายอยู่แล้ว อ้าว จริงๆ นั่งอยู่ อ้าว พวก เอ็งโดนหลอกก็หลอกไปสิ กูนั่งดู กูสบาย อ้าว กูไม่โดนหลอก อ้าว กูรู้ แล้วเกี่ยวอะไรกับ กู

เห็นไหมถ้าเราไม่พูดมันก็ไม่เสียหาย สำหรับตัวเรา เราไม่เสียหาย เพราะกูไม่เชื่อ อยู่แล้ว อย่างไรก็ตามกูก็ไม่เชื่อ จ้างกูเท่าไรกูก็ไม่เชื่อ แต่นี่เราออกมาพูดเห็นไหม ออกมาพูดเพื่อใคร มันพูดแล้วมันสะท้อนใจนะ มันสะท้อนใจ เพราะถ้าไม่เข้าใจ อย่างที่เมื่อวานเราพูดเลย เขามาที่แรกเลยเราบอกว่า หลวงตาท่านสอนไว้ บอกว่าอย่าเป็นโรคตาแดง เห็นใครดั่งก็อิจฉาเขาหมดเลยนะ ตาแดงอีกแล้ว ตาแดงอีกแล้ว ก่อนจะคุยกับเขาหัวเราะใหญ่เลย บอกจะคุยกันก่อนเราต้องออกตัวก่อนใจ นี่ไม่ใช่ตาแดงนะ ไม่ได้ดำน้ามาตาไม่แดง

คือไม่ได้อิจฉาใคร ตาแดงหมายถึงอิจฉาตาร้อน เห็นเขาได้ดีแล้วทนมไม่ได้ เห็นเขาได้ดีแล้วก็อิจฉาตาร้อนเขา อยากดีกว่าเขา เราพูดบ่อยคนอยากดั่งต้องตีคนดั่ง เขาดังมากนะ คนอยากดั่งต้องตีคนดั่ง ถึงจะดั่งตามใจ แต่ไม่ใช่ตี เรื่องของเขาเป็นเรื่องส่วนตัวของเขา แต่เราพูดถึงสัจจะความจริงอย่างนี้ เพราะมันทำไปแล้วมันจะไม่ได้ผล มันไม่ได้ผล มันไม่มีผลหรอก โช้ มันมีผลได้ยังไง ในเมื่อใช้สติสัมปชัญญะไป เห็นไหม คูตี เขาบอกว่ามีสติขึ้นมา แล้วที่ว่าจิตดวงหนึ่ง จากจิตดวงหนึ่งเกิดขึ้นแล้วดับไป แล้วที่เขาพูด ว่าจิตของเขาเป็นดวง ๑๐๘ ดวง แล้วของเรารบอกจิตหนึ่ง เขาบอก เขาพูดเลยเห็นไหม เขาบอกถ้าจิตหนึ่งก็เป็นปุณฺเณวนหรือเห็นไหม จิตหนึ่ง จิตหนึ่ง จิตหนึ่ง

อย่างพูดเมื่อก็ ปัญญาอบรมสมาธิ ปัญญาอบรมสมาธิเห็นไหม ปัญญาอบรมสมาธิเป็นจิตหนึ่งเห็นไหม จิตเห็นอาการของจิต จิตหนึ่ง จิตเห็นอาการของจิต ถ้าจิตไม่เห็นอาการของจิต ใครจะเป็นคนวิปัสสนา ใครจะเป็นคนชำระล้าง อันนี้เวลาพระพุทธเจ้า เราไม่ได้เถียงนะ ธรรมพระพุทธเจ้าพูดอย่างนั้นจริงๆ จิตมี ๑๐๘ ดวงในอภิธรรม ๑๐๘ ดวง เห็นไหม จิตที่ยังไม่ยกขึ้นภวังค์ ภวังคบาทจะเป็นอารมณ์ไม่เป็นจิต ยังไม่เป็นดวง คือตัวรูปภพไป นี่เป็นความละเอียดของพระพุทธเจ้า

แต่ของพวกเรานี้นะของคนารู้ เอ็งก็เห็นในจิตเป็นหนึ่งนั่นนะ พอจิตหนึ่งมันออกเสวยอารมณ์ ออกรับรู้มันจับได้ พอมันจับได้ เราจะบอกว่าถ้าเราไปเห็น ไปรู้เข้า มันจะไม่ละเอียดลึกซึ้งเหมือนพระพุทธเจ้าหรอก แต่ แต่มันเข้าใจได้ไง ใครปฏิบัติถึงตรงนี้ปั๊บ จะเข้าใจธรรมะพระพุทธเจ้าได้ แต่จะไม่เห็นเหมือนพระพุทธเจ้า แต่เข้าใจได้

เหมือนกับเห็นไหม คูตี ทฤษฎีสัมพันธ์(สัมพัทธภาพ) อย่างทฤษฎีที่นักวิทยาศาสตร์เขาคิดค้นไว้ แล้วเราไปทดสอบ เราทำได้เหมือนไหม เหมือน ทำได้

ประสบความสำเร็จเหมือนกัน แต่ แต่เราจะไม่ละเอียดยกซึ่งเหมือนเจ้าของทฤษฎีเหมือนกัน แล้วนี่ก็บอกว่าถ้าจิตเป็นก็ดวงๆ จิต อากาของจิต อากาของจิตนะที่ว่า เป็นดวงๆ อากาของจิต ฉะนั้นเขาบอกว่าจิตดวงหนึ่งดับไปแล้ว จิตดวงหนึ่งมันไม่ใช่ มันไม่ใช่เพราะอะไร เพราะมันขาดตอนกัน

อะไรก็แล้วแต่นะเหมือนไฟฟ้า ไฟฟ้าถ้ามีคัตเอ้าท์หรือเราปิดไฟ ไฟจะมาได้ไหม จิตพลังงานของมันอยู่ไหนไหม แล้วเวลาวิปัสสนาไป มันจะต้องมีพลังงานเข้าไปชำระ เหมือนต้องไปชำระถึงภพเลย ถึงตัวจิตเลย เพราะกิเลสมันอยู่ที่นี้ ฉะนั้นเวลาจิตมันสงบแล้วนะ เป็นจิตหนึ่งไหนไหม เวลามันเห็นอาการของจิต จิต พลังงานของมันออกมา แล้วเวลามันวิปัสสนาไปเหมือนกระแสไฟฟ้า ที่มันเข้าถึงกัน เวลาไฟฟ้าช็อต มันจะช็อตไปทั้งตัวเลยไหนไหม เหมือนกัน พอพิจารณาไป พอมันสะท้อนใจใจ ที่เราพูดบ่อย

เมื่อ ๒ วันนี่พระก็มา บอกว่าฟังซิติเราเขาจับไม่ได้หรอก แต่เห็นกายนี้ขงพองสยองเกล้าอย่างนั้นนี่นะ ผมไม่เคยเป็นเลยนะ พอเขาไปเป็นกลับมา เออ ๆ เขาบอก โอ้โฮ โอ้โฮเลย เพราะอะไร คำว่าขงพองสยองเกล้า กระแสไฟฟ้าไป พอมันเห็นมันสะท้อนถึง ขั้วหัวใจใจ มันสะท้อนถึงกิเลสใจ แต่นี่ของเขาไม่มีกันเลย เราถึงใช้คำว่าตัดรากถอนโคนได้ขึ้นใหม่ เราจะบอกประจำว่าเขาตัดราก คือเขามีคัตเอ้าท์ตัดตรงนี้ไง เขาไปดูกันที่จิตนี้ไง เขาไปดูที่ความคิดไม่ใช่ดูที่จิต เขาไปดูที่ความคิดใจ

แต่ตัวจิตนี้ แต่ถ้าพูดถึงถ้าปัญญาอบรมสมาธิ มันเข้าไปถึงจิตตลอด ถึงจิตตลอด แล้วพอเวลาจิตหนึ่ง จิตหนึ่งพลังงานมันเต็มที่มันแล้ว มันเสวยอารมณ์ธรรมชาติของมัน จะก็ดวง ก็ดวงมันเสวยอารมณ์ เสวยอารมณ์คืออะไร คือธรรมชาติของพลังงานมันต้องคลายตัว ธรรมชาติของจิตมันต้องคิด พอธรรมชาติของจิตมันคิด ธรรมชาติของมันต้องคิด แต่ธรรมชาติของมัน มันคิดโดยสัญชาตญาณมันตลอดไหนไหม แต่พอเราใช้ปัญญาอบรมสมาธิเข้าไป จนจิตมันสงบ มันเป็นเอกเทศ มันสงบเพราะมันเป็นสัมมาสมาธิใจ แล้วมันเสวยอารมณ์ พอมันเสวยอารมณ์ มันมีสติมาพร้อม มันมีปัญญามาพร้อมใจ มาพร้อมเห็นใหม่ มาพร้อมกลับไปที่ความคิด มันพร้อม

กับสัญชาตญาณ คือมันไปแบบไม่มีใครดูแลมัน คือไม่มีธรรมะ เป็นสัญชาตญาณ แต่พอมีธรรมะคือจิตสงบแล้ว เราไปควบคุมจิตเราแล้ว แล้วจิตออกทำงานโดยที่เรารู้ จิต

ออกทำงานโดยที่เราไม่รู้เราเห็น เราเป็นผู้พิจารณา วิปัสสนาเกิดตรงนี้ไง วิปัสสนาเกิดตรงนี้ พอวิปัสสนาเกิดตรงนี้ พอมันออกรู้ ออกรู้ มันตามไป พอมันตามไปปัญญามันตามไป พิจารณาบ่อยครั้งเข้า บ่อยครั้งเข้า มันก็ตึงคปหานมันก็ปล่อย ปล่อยก็หดกลับมาที่มัน ปล่อยก็มีความสุขมาก ปล่อยแล้วมีความสุขมาก ปล่อยบ่อยครั้งบ่อยครั้งเข้าจนสมุจเฉท ปหาน ขาดพื้ กายเป็นกาย จิตเป็นจิต ทุกข์เป็นทุกข์ จิตเป็นจิต กาย กายคืออะไร กายก็ กายก็สู่มกับปลาใจ กายกับจิตมันอยู่ด้วยกัน พอมันขาด กายกับจิตมันแยกไปออกจากกัน

ถ้ามันมีอย่างนี้นะ คำพูดมันจะไม่เป็นอย่างที่เขาพูดเลย แต่ในที่พูดอย่างเมื่อกี้ มัน สะท้อนใจตรงนี้ไง มันสะท้อนใจที่ว่าถ้าไม่พูด เราพูดนะบอกว่า จมูกเขาไว้หายใจนะ จมูกเขาไม่ได้ให้ไว้สนตะพาย แล้วเวลาพูดอย่างนี้ก็พูดมาเพื่อสังคมไทยไง ที่พูดพูดเพื่อ สังคมชาวพุทธนะ ทั้งๆ ที่รู้ว่าธรรมวินัย บางอย่างเขาอ้างกันตรงนี้ว่าธรรมวินัยบอกว่า เรื่องของพระเรื่องพระเจ้า เอาไปพูดข้างนอกมันเป็นอาบัติ มันไม่ถูกต้อง มันต่างๆ นี้ ให้อ พระก็เลยสนุก สนุกโกหกไป สนุกหลอกลวงกันไ้

นี่พอเรามาพูดบ้าง ว่าเรานี้แหกคอกไป เขาถึงบอกว่า พระสงฆ์ทำลายประเพณี วัฒนธรรมหมดเลย ประเพณีแมลงวันไม่ตอมแมลงวัน แล้วให้อ้เจ๊กนี้มันตอมทั่วเลย ว่าเรา ทำลายประเพณี แต่คำว่าประเพณี มันเป็นประเพณีนะ แต่ผลที่ตอบรับ ผลที่ได้ เราถึง บอกเราก็เสียสละ ชาตินี้เป็นพระ พระจะไม่คบเลยก็ช่างมัน พระทั้งประเทศไทยเขาจะไม่ คบ เพราะมันชอบตอมเขา ก็ให้มันคบตัวเองก็ได้ คบตัวเองก็ได้ อยู่คนเดียวนี้แหละ พระ เขาไม่คบกันแล้ว มันไม่รักษาน้ำใจใครเลย ผิดว่าตามผิด ถูกว่าตามถูกนะ แล้วเราก็บของ เราไว้

ถึงว่าเมื่อวานเขาพูดถึงปรากฏการณ์ คิดถึงเห็นใจเขาคือพวกนี้ปฏิบัติเขาจืดจกกัน มา แล้วพอเขามาฟังซีดีเราแล้วก็ทดสอบแล้ว ความตกผลึกคือความเชื่อเดิม การดูจิตมันมี ไซ้ใหม่ แล้วเราพูดเราบอกจิตด้อย่างนี้ แล้วเขาบอกว่ามันเป็นไม่ได้ เพราะว่าความเชื่อ เดิมเขามี แล้วพอเขาปฏิบัติเขามีตุ๊กตา คือมีประสบการณ์ อ้าว ในเมื่อความเชื่อเดิมเขามี ไซ้ใหม่ แล้วเขาทำด้วยไซ้ใหม่เขาก็มั่นใจไซ้ใหม่

เขาถึงมาหาเราเขาจะมาชี้เราไป เขาจะมาชี้ว่าเราผิด พอมาถึงก็ มึงฟังกูก่อนสิ มึง ฟังกูก่อน เออ เอ็งทำมาถูกแล้ว แต่เอ็งต้องทำไปอีกอย่างนี้ อย่างนี้ นั่งเอ้อเลย คิดว่าทำได้

แล้ว วันนี้พระเจ๊กเสร็จจนแน่ๆเลย เพราะกูทำมาแล้ว แล้วพระเจ๊กนี่พูดโกหก จะมาเอาให้ตายคามือเลยนะ บอก เออ ถูกๆ เอ็งถูก เอ็งถูกแล้วละ เอ็งถูกแล้ว แต่มันยังมีไปอีกนะ มันยังมีไปอีก เพราะนี่มันจุดเริ่มต้น มันเป็นการเริ่มการกระทำหลายๆ บอกให้ทำไปนะ

เรากลับกุมิใจกับโยมนะ เรากุมิใจกับโยมมาก เพราะโยมทำแล้วโยมได้สัมผัส โยมได้มีความรู้สึก มีตุ๊กตามาคูยกับเรา เลยคุยกันง่ายใจ ทีแรกพูดใหญ่เลยนะ พอเราบอก ฟังเราก่อนสิ ฟังก่อน พอเราพูดปั๊บ เอ้อเลยนะ เจียบเลยนะ ทีแรกก็คักเลย เห็นใหม่ หลวงตาบอก หลวงตาท่านพิจารณาของท่าน พอท่านทิ้งกายก็ไปหาหลวงปู่มัน เहांเลย เหมือนหมาจะกัดจะฉีก คนถ้ามั่นรู้มันเห็น มันองอาจ มันมั่นใจนะ เรานี้ไปสัมผัสอะไร มาจะมั่นใจมาก เพราะเราทำมาเองใช่ไหม อู๋ มาถึงฮึดฮัดใหญ่เลยนะ เออ ฟังก่อนสิ ๆ ฟังเราก่อน ๆ พอเราพูดก็เออเลย เอ้อเลย

นี่ เห็นใหม่ในการปฏิบัตินี้สันติวิสุทธิโก ปังจัดตั้ง เราทำเถอะ เราทำของเราไปเรื่อย ๆ แล้วพออย่างนี้ มันกลับเห็นใหม่ ผู้ที่ปฏิบัติเห็นใหม่ ธรรมสภาจจนา เอตมมกค มุตุตมฺ เขาก็พูดที่ทำของเขา เขาก็มั่นใจของเขา เวลาเราตอบรับเขาเนะ เขาก็ยอมรับ เขาก็ยอมรับความจริง เพราะเขาก็ความจริง เราก็คงความจริง แต่ความจริงมันค่อยๆ พัฒนาขึ้นไป ๆ นี่ธรรมสภาจจนา แล้วเรียบง่าย เขาก็ยิ้มแย้มแจ่มใสกลับไป เราก็คือใจ ดีใจที่แบบว่า เออเขาได้ทำเขาได้สัมผัส แล้วมาคุยกันได้

ของจริงมันเป็นอย่างนี้ คือไม่ใช่บอกว่า ไม่รู้อะไรเลยนั่นละเอ็งเป็นโศคาบัน ไม่ใช่ ไม่รู้อะไรเลย นั่นละโศคาบัน ทำไม ก็เอ็งไม่รู้นั่นละเป็น ถ้าเอ็งรู้ไม่ใช่ เพราะความรู้นั้นหายบ อย่างนี้ไม่ใช่ ไม่รู้อะไรเลยนะ เออ โศคาบัน ไม่รู้อะไรเลยนะ นั่นละโศคาบัน จริงๆ นะไม่รู้อะไรเลย ยิ่งโศคาบันเลยละ เออ ตายहां เออ ถ้าอย่างนี้ไม่ธรรมสภาจจนาแล้ว ธรรมสภาจจนาต้องเป็นอย่างนี้ ต้องเป็นความจริงอย่างนี้เพื่อประโยชน์เนาะ อ้าว ใครมีอะไรบ้าง ไม่มีจบเนาะ เอวัง